

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa P. M., bytom v B., v dovolacom konaní zastúpeného JUDr. Vladimírom Pochom, advokátom v Bardejove, Hviezdoslavova ul. č. 3, proti odporcovi L. P., so sídlom v B., o zaplatenie 4 068, 87 Eur s prísł., vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 3 C 99/2004, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 17. mája 2012, sp. zn. 12 Co 61/2011, takto

r o z h o d o l :

*Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 17. mája 2012, sp. zn. 12 Co 61/2011 v jeho potvrdzujúcej časti **z r u š u j e** a vec vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.*

O d ô v o d n e n i e

*Okresný súd Bardejov rozsudkom z 18. februára 2011, č. k. 3 C 99/2004-221 odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 1 237,19 Eur s ročným úrokom z omeškania vo výške 12,5 % od 3. októbra 2003 do zaplatenia do troch dní, v **prevyšujúcej časti návrh zamietol** (s tým, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozsudku).*

Súd prvého stupňa dospel k záveru, že v predmetnej veci je daná zodpovednosť odporcu za škodu v zmysle ustanovenia § 420a Obč. zák., ktorá má objektívny charakter a pre jej vznik sa nevyžaduje zavinenie odporcu. Uviedol, že výsledkami vykonaného dokazovania bolo preukázané, že odporca u navrhovateľa pokladal podlahu (teda vykonával činnosť, ktorá má prevádzkovú povahu), že v dôsledku tejto činnosti odporcu navrhovateľovi vznikla škoda a že touto činnosťou odporcu a škodou bola preukázaná príčinná súvislosť; boli tak preukázané všetky predpoklady vzniku zodpovednosti odporcu za škodu v zmysle ustanovenia § 420a Obč. zák. S ohľadom na povahu zodpovednostného vzťahu (objektívnu zodpovednosť) nie je podstatné, či chyba bola v nivelačnej hmote alebo v spôsobe uloženia parkiet. Odporca

(ako prevádzkovateľ) v konaní nepreukázal, že škodu si spôsobil navrhovateľ sám alebo že škoda vznikla neodvratiteľnou udalosťou nemajúcou pôvod v prevádzke. Rovnako nebolo preukázané tvrdenie odporcu, že navrhovateľovi v obývačke praskol radiátor. Zbortenie podlahy spôsobila skutočnosť, že pod podlahou bola zvýšená vlhkosť a odporca sám uviedol, že po naliatí nivelačnej hmoty už nevykonal žiadne merania vlhkosti, čím porušil svoju povinnosť a teda za spôsobenú škodu zodpovedá. Výška škody predstavuje 77 % z nároku na náhradu za zničené parkety v obývacej izbe, t. j. (boli kompletne vymenené a ide o hodnotu parkiet, lamiel a práce v sumách 17 280 Sk, 2 000 Sk, 26 838 Sk, teda 35 510,86 Sk, a náklady súvisiace s vypracovaním znaleckého posudku v sume 1 760,70 Sk, spolu 37 271,56, t. j. **1 237,189 Eur**. Do tejto sumy súd prvého stupňa považoval návrh za dôvodný.

Naopak, za nedôvodný považoval návrh v časti týkajúcej sa náhrady súvisiacej so zničenými parketami v kuchyni za zničené parkety v kuchyni, t. j. za 18 m², lebo v uvedenom rozsahu navrhovateľovi škoda ešte nevznikla; náklady ešte nevynaložil. Sumu uplatnenú z titulu uskladnenia nábytku v čase od 1.6.2002 do 31.3.2003, nepovažoval za účelne vynaložené, lebo skladovanie nábytku, resp. obdobná činnosť nie je predmetom činnosti spoločnosti LEMA – M, spol. s r. o., ktorej konateľmi sú navrhovateľ s manželkou, navrhovateľ mal na uskladnenie nábytku približne 300 m² v rodinnom dome a súčasne je vlastníkom aj ďalšej nehnuteľnosti na D., kde nábytok nast'ahoval. Navrhovateľ (podľa názoru súdu prvého stupňa) konal v rozpore s ustanovením § 415 Obč. zák., keď si nepočínal tak, aby nedochádzalo ku škodám.

Krajský súd v Prešove na odvolanie navrhovateľa rozsudkom zo 17. mája 2012, sp. zn. 12 Co 61/2011 rozsudok súdu prvého stupňa **v jeho zamietajúcej časti zmenil tak, že odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 352,09 Eur s 12,5 % úrokom z omeškania od 3.10.2003 do zaplatenia a vo zvyšku zamietajúcej časti rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.**

Odvolačný súd dospel k záveru, že dôvodná je aj ďalšia časť nároku navrhovateľa, ktorá spočíva v jeho nákladoch na opravu podlahy v kuchyni v rozsahu **d'alších 352,09 Eur**. Uviedol, že ak došlo k odstráneniu parketovej podlahy odporcom v obývačke v rámci reklamačného konania a dodatočne boli odstránené parkety aj v kuchyni, možno konštatovať, že navrhovateľ má právo aj na náhradu škody rovnajúcej sa výške ceny parketových podláh (ako náhradu škody), za ktorú zodpovedá odporca. V ďalšej – zamietajúcej časti odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny.

Navrhovateľ podal proti potvrdzujúcej (zamietajúcej) časti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie. Navrhol, aby dovolací súd (v napadnutej časti) rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.). Za odňatie možnosti konať pred súdom považoval zamietnutie jeho návrhu na zmenu návrhu (na pojednávaní konanom 18.2.2011). Dôvodil tým, že v čase podania návrhu na začatie konania nebola uskutočnená výmena podlahy v kuchyni z dôvodu predpokladaného znaleckého dokazovania. Následne však k tejto výmene došlo a preto aj na pojednávaní (vyššie uvedeného dňa) navrhol zmenu návrhu; súd prvého stupňa mu však tento návrh zamietol, z dôvodu, že by sa muselo vykonať ďalšie dokazovanie. Postup súdu bol nesprávny, lebo s návrhom na zmenu návrhu súdu predložil aj príslušné doklady. Dôvodom podania odvolania proti rozsudku súdu prvého stupňa bola skutočnosť, že mu nebola priznaná náhrada za celú podlahu 48 m², ale len za 37 m², že mu nebola priznaná náhrada nákladov vynaložených na výmenu podlahy za kuchynskú časť (pôvodne vyčíslených na 597,47 Eur a zmeneným návrhom vyčíslených na 783,31 Eur), a že mu nebola priznaná náhrada nákladov vynaložených na sťahovanie a uskladnenie nábytku. Pokiaľ odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v zamietajúcej časti zmenil a priznal mu iba náhradu nákladov vynaložených na výmenu celej podlahy a v ostatnej časti tento zamietajúci rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, urobil tak z iných dôvodov. Navyše, odvolací súd sa vôbec nezaoberal náhradou nákladov na odstránenie spornej časti podlahy (v sume 597,47 Eur, resp. 783,31 Eur). Ani odvolací súd sa s týmto tvrdením nezaoberal a svoje rozhodnutie ani náležite neodôvodnil (§ 157 ods. 2 O. s. p.). To isté platí aj ohľadne jeho nárokov na náhradu nákladov vynaložených na sťahovanie a uskladnenie nábytku, o ktorých odvolací súd uviedol, že sa s odôvodnením súdu prvého stupňa síce nestotožňuje, ale bez ďalšieho dokazovania uviedol, že neuniesol dôkazné bremeno. Poukázal na skutočnosť, že odporca jeho nároky na náhradu nákladov vynaložených na sťahovanie a na uskladnenie nábytku v konaní nerozporoval. Vytýkal súdu prvého stupňa, že vykonal iba povrchné dokazovanie, v odôvodnení svojho rozsudku uviedol tvrdenia zjavne nepravdivé, že (ohľadne nárokov, ktoré zamietol) dospel k nesprávnemu právnemu posúdeniu. Odvolaciemu súdu vytýkal, že dokazovanie primerane nedoplnil, resp. nezopakoval, hoci rozsudok súdu prvého stupňa (v napadnutej časti) zmenil. Jeho rozhodnutie je taktiež (z hľadiska odôvodnenia) nedostatočné. V tomto smere poukázal na judikatúru ESELP a na judikatúru Ústavného súdu SR, v zmysle ktorej sa vyžaduje, aby na každý rozhodujúci argument bola daná špecifická odpoveď a na právo účastníka konania na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva

odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

Odporca sa v dovolacom konaní nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podala včas osoba oprávnená na tento procesný úkon, skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu (v napadnutej časti) treba zrušiť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

So zreteľom na skutočnosť, že dovolaním je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, prípustnosť dovolania bolo treba posudzovať podľa ustanovenia § 238 O. s. p., v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O. s. p.), ďalej proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.), ako aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4. (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

Predmetom dovolacieho konania je rozsudok odvolacieho súdu v tej jeho časti, ktorou odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo zvyšnej (zamietajúcej) časti. Dovoláním napadnutú časť rozsudku odvolacieho súdu však nemožno podriaďiť pod žiaden dôvod prípustnosti dovolania vyplývajúci z ustanovenia § 238 O. s. p., lebo odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa nezmenil, ale ho potvrdil. Neodchýlil sa ani od svojho predchádzajúceho názoru, lebo v tejto veci ešte nerozhodoval, nevyslovil ani prípustnosť dovolania (z dôvodu, že ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu) a nejde ani o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4. Dovolanie navrhovateľa preto podľa ustanovenia § 238 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 O. s. p. nie je prípustné.

Prípustnosť dovolania navrhovateľa by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní, v ktorom bolo vydané, došlo k niektorej z procesných vád taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 O. s. p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O. s. p. ale nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Existenciu vád konania uvedených v § 237 O. s. p. tvrdil navrhovateľ, a to konkrétne vadu uvedenú pod písm. f/, keď trval na tom, že postupom súdu sa mu odňala možnosť konať pred súdom.

Vada konania vymedzená v citovanom ustanovení § 237 písm. f/ O. s. p. je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.). Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález z 12. mája 2004 sp. zn. I. ÚS 226/03) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Požiadavky na riadne odôvodnenie rozsudku súdu vo vnútroštátnych podmienkach Slovenskej republiky ustanovuje § 157 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca

(žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil; dbá pritom aj na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Ústavne konformným výkladom ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p. pritom treba dospieť k záveru, že v rozpore s požiadavkami vyplývajúcimi z tohto ustanovenia je nielen úplný, či čiastočný nedostatok (absencia) dôvodov rozhodnutia, ale napr. aj existencia extrémneho nesúladu medzi právnymi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami, resp. prípad, keď právne závery zo skutkových zistení v žiadnej novej interpretácii nevyplývajú a napokon i len všeobecné súhrnné zistenia bez špecifikácie jednotlivých dôkazov, z ktorých mali byť tieto zistenia vyvedené. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia právom predvídaným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov, a teda sa mu odníma možnosť konať pred súdom.

Z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nemožno celkom jasne vyvodiť, v ktorých konkrétnych nárokoch (v akých sumách) odvolací súd potvrdil zamietajúci rozsudok súdu prvého stupňa, ale hlavne dôvod, ktorý ho k takému rozhodnutiu viedol.

Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu týkajúceho sa potvrdzujúcej časti rozsudku totiž vyplýva, že odvolací súd (na rozdiel od súdu prvého stupňa) neuznal nárok navrhovateľa za sťahovanie nábytku, uskladnenie nábytku, spätné sťahovanie nábytku dňa 1.4.2003 z dôvodu, že ich navrhovateľ **nepreukázal**, že nepreukázal, že nemohol nábytok z obývačky uskladniť v priestoroch rodinného domu a musel využiť skladovacie priestory spoločnosti P.; konštatoval, že v tomto smere **neuniesol dôkazné bremeno**, že musel nábytok uskladniť v iných priestoroch, a preto považoval tieto jeho nároky za nedôvodné. Súd prvého stupňa ale tieto nároky považoval za **neúčelné**. Dôvody, ktoré viedli odvolací súd k zamietnutiu uvedených nárokov navrhovateľa sú v porovnaní s dôvodmi súdu prvého stupňa iné, čo spôsobuje, že rozhodnutie nie je presvedčivé a preskúmateľné a zodpovedajúce požiadavke na riadne a presvedčivé odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Rovnako odvolací súd v odôvodnení

svojho rozhodnutia neuviedol, ako sa vysporiadal s odvolacou námietkou navrhovateľa týkajúcou sa nepripustenia zmeny návrhu, ktorej sa navrhovateľ domáhal na pojednávaní súdu prvého stupňa 18.2.2011 a tiež aj so stanoviskom odporcu ohľadne (zatiaľ) sporných nárokov navrhovateľa.

Nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je vadou konania, ktorou sa, ako už bolo uvedené, účastníkovi odníma možnosť riadne konať pred súdom. So zreteľom na uvedené dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v napadnutom výroku zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O. s. p.).

Toto uznesenie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : *Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.*

V Bratislave 19. marca 2014

JUDr. Daniela Švecová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová